

**Commentariorvm, Ac Dispvationvm, In Tertiam Partem
Divi Thomae. Tomi Qvinque**

Mysteria Vitæ Christi, Et Utrivsqve Adventvs Eivs Accurata Disputatione Ita
complectens, vt & Scholasticæ doctrinæ studiosis, & Diuini verbi
Concionatoribus vsui esse poßit

Suárez, Francisco

Moguntiaë, M.DC.XVI.

5. V. poßit simul esse in eodem loco, cum quolibet alio corpore, &
quomodo.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-94022](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-94022)

iuxta modum paulo ante explicatum. Alterum est, in hac agilitate esse æquales omnes Beatos. Quia cū fit mutatio instantanea, non suscepit magis, aut minus: nisi quia fortasse dicat, perfectiorem Beatum posse ad locum distantiores vnica mutatione moueri: quod tamen neque est consentaneum modo loquendi Patrum (vt vidimus) neq̃ est necessarium. Quia non est cōtra perfectionem beatitudinis quod in aliqua perfectione accidentaria sint Beati omnino similes, & æquales vt de immortalitate supra dictum est, & de subtilitate statim dicemus.

SECTIO V.

Utrum corpus Christi post resurrectionem potuerit simul esse in eodem loco cum quolibet alio corpore, & quomodo.

Diximus in prima sectione huius disputationis, subtilitatis dotem intelligendam esse in ordine ad penetrationem corporis gloriosi cum quouis alio corpore in eodem loco. Quia licet alijs modis explicari soleat: nullus tamē esse potest ita proprius, & accommodatus ad distinguendam hanc dotem ab alijs perfectionibus animæ & corporis, tam naturalibus, quam supernaturalibus. Tria ergo de hac dote explicanda supersunt. Primum an hic effectus sit possibilis. Secundum an de facto tribuatur corpori glorioso ratione beatitudinis. Tertium qua virtute, quoque modo fiat.

Durand.
Palud.

Circa primum Durandus disp. 4. q. 4. quæst. 6. opinatur implicare contradictionem hunc effectum, scilicet vt corpora quantitativa existentia in loco simul se penetrent in eodem loco: cuius opinionem probabilem iudicat Paludanus. quæst. 3. Fundamenta sunt. Primum, quia duo corpora repugnant esse in eodem loco ratione suarum quantitatum, igitur manentibus eisdem quantitatibus, manet eadem repugnantia, quæ nullo modo potest auferri, quia non est effectiua: sed formalis. Secundo, quia non possunt omnes partes eiusdem quantitatis ita se penetrare, vt simul in eodem situ constituantur: ergo nec diuersa corpora. Consequentia est euidēs, quia tanta est repugnantia inter corpora discreta, quanta inter partes continuas. Sola enim continuitas non addit specialem repugnantiam. Antecedens vero patet, tum quia de ratione quantitatis est, vt habeat partem extra partem: tum etiam quia alias posset totum calum modico in vase concludi. Tertio fieri non potest, vt partes quantitatis successiuæ sint simul duratione: ergo neque etiam fieri potest, vt partes quantitatis continuæ sint simul loco. Patet consequentia: quia sicut de ratione quantitatis successiuæ est prius, & posterius in duratione: ita de ratione quantitatis continuæ permanentis est extensio partium, vt vna sit extra aliam. Quarto quia non potest vnus corpus quantitativæ poni in locis distinctis: ergo nec distincta corpora in eodem loco.

Hæc verò sententia omnino falsa est, & improbabilis, & occasionem præbet errandi circa multa mysteria fidei. Primo circa mysterium Eucharistiæ, in quo licet propriè non fiat penetratio quantitativæ: tamen propria quantitas corporis Christi altiori modo simul est realiter præsens cum quantitate panis, & vna pars corporis Christi ibi est, vbi est alia. Vnde Durandus coactus est negare, quantitatem corporis Christi esse sub Sacramento altaris. Quæ sententia erronea est, vt sub loco dicitur. Aliare-
sponsio colligi potest ex Paludano, scilicet posse fieri per diuinam potentiam, vt corpus sit quantum, & non occupet locum. Quia illud est prius, quam hoc, & hac ratione posse fieri, vt corpus Christi, licet sit quantum, tamen quia vt est in sacramento nō

occupat locum, possit simul esse cum quantitate panis. Quod verò corpus quantum sit in loco, & non occupet locum, hoc est impossibile. Quia sunt omnino idem, si autem corpus occupat locum, impossibile etiam est, vt simul admittat aliud corpus in eodem loco. Quia occupare locum nihil aliud est, quam habere partes positione distinctas, & distantes à se inuicem, & ab omni alia quantitate. Hæc vero responsio, licet aliquo modo euitet prædictum errorem circa fidem: tamen nullo modo satisfacit. Primo, quia multo difficilius est facere, vt corpus quantum non sit in loco, quam vt existens in loco simul sit cum alio corpore. Si igitur primum fieri potest cur non secundum? Antecedens declaratur. Nam vel esse in loco, late sumitur pro quocunque modo existendi alicubi secundum præsentiam realem: & ita non solum difficilius: sed etiam impossibile est, esse corpus quantum, & non esse in loco seu alicubi realiter præsens: vt dicemus latius agentes de Eucharistia. Velle in loco idem est, quod esse quantitativè in loco seu modo connaturali quantitati: & hoc modo multo difficilius est, separare à corpore quanto huiusmodi esse in loco. Quia non solum impeditur effectus extrinsecus, & quasi priuatiuus, scilicet, expulsio alterius corporis ab eodem loco, sed etiam effectus intrinsecus, scilicet propria extensio in ordine ad locum, qua impedita consequitur, quidquid est admirabile, supernaturale in alio effectu, scilicet, quod tota quantitas vnus corporis sit simul cum alio corpore, & similiter quantitas omnium partium inter se. Deniq̃ quamuis repugnet corpus esse quantitativæ in loco, & non occupare locum, tamen hoc ipsum, occupare locum, præcise, & formaliter non est distare ab alia quantitate, vel illam expellere ab eodem loco: sed est, ita replere illud locum, vt totum sit in toto, & pars in parte. Ex quo fit, vt corpus existens in loco, natura sua aptum sit ad expellendum aliud corpus, & distandum ab illo, & hanc aptitudinē semper retinet, quamuis actu non expellat. Ergo formaliter non repugnat, corpus occupare locum, & actu non expellere aliud corpus ab eodem loco: quia hoc est quid posterius, poterit ergo separari à priori, sicut etiā de alia proprietate quantitatis dicebatur.

Secundum mysterium fidei, & quod pugnat cum sententia Durandi, est triuitas Christi ex Virgine integra, & omnino intacta permanente, de quo in superioribus diximus, & ostendimus, Durandi euasiones non esse fidei consentaneas.

Tertium est mysterium resurrectionis Christi. cuius corpus egressum est de sepulchro clauso, & ingressum est ad discipulos ianuæ clausis. Ad quod varijs modis respondent Durandus, & Paludanus. Et primo negat ex Euangelij colligi, Christum egressum esse ex sepulchro lapide obserato. Nā licet Marcus referat, mulieres euntes ad monumentum dixisse. *Quis reuoluet nobis lapidem ab ostio monumenti?* tamen non refert, id dixisse, postquam ad monumentum pertinerant. Nam potius Lucas cap. 24. refert mulieres venisse ad monumentum, & inuenisse lapidem reuolutum: ergo ex Euangelij non potest colligi, lapidem fuisse sublatum, postquam Christus surrexerat, & non antea. Sed vt verum sit, hoc non esse expressum in scriptura, habetur tamen ex communi sententia antiquorum Patrum, qui ita videntur Euangelistas intellexisse, ex perpetua Ecclesiæ traditione. Iustinus quæst. 117. ad Gentes. *Quemadmodum* (inquit) *non mutatione corporis in spiritu Dominus super mare ambulauit, verum diuina potentia sua mare, quod pedibus calcare nequiret, ad ambulandum commouit, & peritum reddidit: ita & suapte potentia in monumento, cui lapis impositus fuit, egressus est Iustin.* *& ad discipulos ianuæ clausa ingressus.* Non enim exercitationis eius gratia facti ipsius de monumento facta est deuolutio, sed eorum causa, qui id erant conspecturi, vt ipsi reser-

Gregor.
Nazianz.

resurrectio ostenderetur. Significat Nazian. in Tragedia. Christus passus. Prius enim aperte dicit, mulieres per-
uississe ad sepulchrum adhuc lapide obferatum, &
tunc subito fuisse reuolutum lapidem, & sepulchrum
vacuum apparuisse. Et infra introducit Angelum sic
loquentem.

Vos dicite, inquam, hac omnibus primo loco
Et Petro, subactum tartarum, Christum excitum
Suo ex sepulchro, tum reuolutum ab ostio
Magno impetu saxum.

August.

Et postea clarius idem explicat, ut inferius referre-
mus. Afferit hoc etiam August. serm. 138. de tempore.
Quomodo, (inquit) de sepulchro ex re non posset, qui ex in-
corruptis matris visceribus salua virginitate procepsit? Et

Hieronym.

Hieronym. epist. 150. ad Hedibiam, quaest. 6. Non pu-
temus (inquit) Angelum idcirco venisse, ut aperiret sepul-
chrum Domino resurgenti, & reuolueret lapidem: sed post-
quam Dominus resurrexerat hora, quae ipse voluit, & que nul-
lum mortali cognita indicasse, quod factum est, & sepul-
chrum vacuum reuolutione lapidis. Quibus verbis indi-
cat Hieron. expositionem verborum Matth. c. 29. &

Matth. 28.

ex illis hanc sententiam colligit. Refert enim Mat-
thaeus; Angeli ministerio fuisse lapidem sublatum.
Ex quo fit vehemens coniectura, non fuisse subla-
tum, ut Christus resurgeret: quia si ita esset, potius
virtute ipsius resurgenti tolleretur. Fuit ergo sub-
latus ab Angelo in testimonium resurrectionis factus.
Vnde statim dixit Angelus mulieribus. Non est hic,
surrexit enim, sicut dixit. Venite, & videte locum, ubi po-
situs erat Dominus. Et ita etiam interpretatur expresse
Chrysostom. homi. 90. in Matthaeum quem sequuntur
Theophylactus Matth. 28. Euthym. c. 68. in Matt.
Idem Chrysostomus homilia de Ioanne Baptista to-
mo tertio, ubi late, & eleganter hanc sententiam
confirmat. Quam etiam docent Beda hom. in Vigi-
lia Paschae, & Bernardus sermon. 1. de resurrectione.
Est igitur temerarium sine causa hoc negare. Et
quamuis non esset certum ita fuisse de facto: tamen
omnes praedicti Patres supponunt, id esse possibile,
atque ita diuinæ omnipotentiae id attribuunt. De-
nique ingressum ad discipulos, expresse dicit Ioan-
nes cap. 20. factum esse ianuam clausam. Quod eodem
modo interpretantur praedicti Patres locis citatis, &
Cyrillus Alexandrinus, Chrysostomus, Augustinus,
Theophylactus, Euthymius, & alij super Ioannem,
& Ambrosius Lucæ ultim. & Gregorius homilia vi-
gesima sexta in Euangelium. Augustinus epistola tertia,
& libro vigesimo secundo de Ciuitate cap. octauo, &
de Agone Christiano, capite decimo quarto, qui e-
iusdem virtutis indicant fuisse hoc factum, cum na-
tuitate ex Virgine. Atque idem habet Theodo. dia-
log. 2. & Chrysost. hom. 2. de symbol. & Gregorius
Nazianz. in praedicta Tragedia.

Christus post
resurrectionem
ad discipulos
ianuam clau-
sum creditur
Ioann. 20.
Cyrill.
Alex.
Chrysostom.
Theophyl.
Euthym.
Ambros.
Greg. Papa.
August.
Theodor.
Chrysost.
Gregor.
Nazianz.

Stat ecce Dominus, has fores intra nouum hoc
Dignumque vero maximo miraculo.
Et quomodo autem foribus oclusis adest?
Quin forte & idem, sic sepulchro condito
Clauoque surgens exiit, velut antea
Virginis ab alio prodijt matris sue
Infracta seruans claustra quam castissima.

Athanasius praeterea orat. 4. contra Arianos di-
cit. Verbum per corpus suum dedisse discipulis aliquem sui
sensum, quando ingressus est ad eos ianuam clausam. Quippe
quod recte penetrabat, praesensque sui certitudinem asse-
rebat. Quibus verbis excluduntur aliae euasiones
Paludani, & Durandi, indignae plane Catholicis vi-

ris. Dicunt enim, aut ianuam velocissime fuisse a-
pertas, & iterum subito clausas: aut fuisse quidem
clausas semper: Christum tamen non per illas intras-
se, sed fenestram, aut ita suum corpus accommodas-
se, ut per rimulas aliquas intrare potuerit: quod de
Christi corpore sentire indignum est. Significat ergo
Athanasius, Ioannem Euangelistam non sine causa
bis adnotasse Christum ingressum esse ianuam clausam,
ut speciali miraculo, & Verbi virtute id factum esse
significaret. Quod etiam significauit Leo Papa, epi-
stola decima, ad Flavianum, capite quinto. Vnde
Hieronymus epistola 61. ad Pammach. aduersus er-
rores Ioannis Ierololymit. Quod clausi (inquit) in-
gressus est ostiis, & usdem virtutis fuit, cuius & ex oculis eu-
angelice. & Cyrillus Alexandrinus libro secundo de fi-
de ad Reginas idem sentit. Vltima tamen euasio su-
perest, fundata in his, quae praecedenti sectione dicta
sunt, ingressum scilicet fuisse Christum ad discipu-
los, vel egressum de sepulchro, non penetrando cor-
pora inter media: sed transendo ab extremo ad ex-
tremum sine existentia in medio: hoc enim etiam est
diuinæ virtutis indicium, & maximum miraculum
ac nihil indecentiae continet. Et sane, cum hic etiam
modus fuerit possibilis, & sufficiat ad saluanda om-
nia, quae scriptura refert de hoc mysterio, non potest
evidenter refelli haec responsio. Nihilominus ex di-
ctis constat, non esse consentaneum multis ex citatis
Patribus. Comparant enim hoc mysterium cum
mysterio natiuitatis ex Virgine, de quo supra osten-
dimus nullo modo posse illa ratione explicari. Prae-
terea, multi explicant id factum esse per modum pe-
netrationis, Hieronymus loco nuper citato: sic in-
quit. Dic mihi acutissime disputator, quid est maius, terra
magnitudinem appendere super nihilum, & super aquarum
incerta librare, an Deum transire per clausam portam, &
creaturam cedere creatori? Apertius Hilarius libro ter-
tio de Trinitate: Quare ergo per quas clausae domus partes
se se corpore intulerit. Diligenter enim Euangelista expre-
ssit dicens, venit Iesus ianuam clausam, & stetit in medio discipu-
lorum suorum. An constructa parietum penetrans, & soli-
dam lignorum naturam impene-
trabilem transcurrit? stetit
namque corporeus, non simulatus, at fallax. Sequantur igitur
oculi mentis tuae penetrantis ingressum, & cum eo clausam
domum intelligentia tua visus introeat. Integra sunt omnia,
& obserata: sed ecce astitit medius, cui per virtutem suam vi-
niuersa sunt perua, nihil eedit ex solido. neque per naturam
suam aliquid tanquam lapsu insensibili ligna, & lapides a-
mittunt. Epiphanius expressius, quam ceteri, hoc tri-
buit corporis subtilitati, haereti 20. Resurrexit (in-
quit) & clausis foribus ingressus est, ut crassarum partium
corpus tenuium partium ostenderet ipsum, quod erat cum
carne, & ossibus, fideique & spei nostra in seipso promissio-
nem faciebat: & haereti 64. Dominus noster Iesus Christus
resurrexit ex mortuis, non aliud corpus suscitans: sed ipsum,
quod erat in spiritualem subtilitatem transmutans, & spiri-
tuale totum cunctiens ingressus per fores conclusas, id quod
feri nequit hic in nostris corporibus propter crassitudinem, &
quod nondum in spiritualem subtilitatem sint cuncta. Quod
igitur erat id, quod conclusis foribus ingressus est? Aliud ab
eo, quod crucifixum est, an ipsum crucifixum? omnino equi-
dem non poteris non confiteri ipsum, quod crucifixum est.
Quomodo igitur ingressum est foribus conclusis? Ut ostenderet
quod corpus quidem esset, quod videbatur, & non spiritus: ve-
rum corpus spirituale subtilium partium, quod aliquando
crassarum partium fuerat. Ex quibus omnibus aperte
constat, hos Patres non solum sentire hoc diuinum
opus possibile, sed re ipsa factum esse, idque esse magis
consentaneum intentioni, & verbis Euangelistarum
& fortasse esse facilius, quam ingredi sine transitu per
villum medium.

Quartum mysterium est Ascensionis Christi in
coelum. Est enim de fide, ascensu suo penetrasse
vsque

Leo Papa.

Hieron.

Cyrillus
Alexand.

Hieron.

Hilar.

Epiphani.

Hebr. 4.

Iob 27.

Duo corpora
singula in eodē
loco esse su-
pernaturali-
ter notepu-
gna-
t. Thom.

Responsio
ad argumen-
ta Durandi.

Facultas exi-
stendi in eodē
loco simul cū
alio corpore
proprietate
gloriosis de-
bita corpori-
bus.

Vique ad supremum cœlum, iuxta illud ad Hebræ. 4. *Habentes ergo Pontificem, qui penetravit celos, Iesum filium Dei, teneamus spei nostræ confessionem.* Non penetravit autem eos diuidendo, qui ferro & adamante subiores, à Iob dicuntur capite trigesimo septimo, & ideo Paulus fortasse, non sine mysterio vsus est verbo *penetrandi*.

Dicendū ergo est, non implicare contradictionē ut vnum corpus simul cum alio sit quantitatiuē in eodem loco. Hæc est sententia D. Thomæ, & omnium Theologorum, quos paulo inferius referemus. Ratio verò est, quia licet inter quantitates sit naturalis repugnantia in ordine ad idem spatium: tamen inde non fit, ut Deus virtute sua non possit illam superare: neque ex hoc sequitur aliquid contra formalem rationem, & essentiam quantitatis: ut supra explicatum est. Sicut etiam duæ qualitates contrariæ naturæ sua repugnant, & Deus potest illas in eodem subiecto ponere. Quod tandem confirmatur, ostendendo, rationes Durandi nullius esse efficacis, quod esse debet sufficiens argumentum, ut non asseramus, hoc implicare contradictionem.

Ad primum igitur fatemur, naturalem repugnantiam in eodem loco inter corpora quanta esse ratione quantitatum, atque adeo manentibus quantitatibus manere eandem repugnantiam naturalem: nihilominus tamen fieri posse per Diuinam potentiam, ut illæ duæ quantitates loco penetrarentur: quia illa repugnantia naturalis, in ordine ad diuinam potentiam nulla est, neque illi resistit, atque ita potest Deus simul conseruare corpus aliquod in vno loco, & in eodem aliud reponere.

Ad secundum negatur assumptum. Nam sicut duæ quantitates discretæ possunt penetrari in eodē loco: & duæ, vel plures partes eiusdem quantitatis continuæ. Neque est inconueniens, quod totum cœlum Diuina virtute possit in paruo vase concludi. Cum autem dicitur, de ratione quantitatis esse, ut habeat partem extra partem: si his verbis explicatur essentia quantitatis, & illa particula, *extra*, dicit ordinem ad locum, non debet significare actum sed aptitudinem. Non est enim de ratione quantitatis ut vna pars actu sit extra locum alterius: sed solum quod natura sua apta sit ad existendum in locali modo. Quod si supponatur quantitas esse extensa in ordine ad locum, sic necesse est, ut habeat aliquas partes, quarum vna actu sit extra locum alterius, quia hæc est ratio formalis extensionis in ordine ad locum: potuerunt tamen per Diuinam potentiam in eodem spatio, vel extensione esse penetratiuè plures partes æquales.

Ad tertium de duratione successiua respondetur, successiōem in conceptu suo significare extensionem quandam in duratione secundum prius, & posterius, & ideo repugnare manere extensionem sine hac successiōe: sicut etiam repugnat manere extensionem in ordine ad locum, absque eo quod sit pars extra partem etiam in ordine ad locum. At verò sicut successiō non semper est de ratione entis quod successiua sit, ita neque extensio in ordine ad locum est, de ratione quantitatis, & ideo possunt esse optime quantitates distinctæ, etiam si loco, vel situ non distinguantur.

Ad quartam negatur antecedens: & potest argumentum retorqueri. Nam Deus potest constituere vnum corpus quantum in pluribus locis, ergo & plura corpora in eodem loco: sed de hoc aliam.

Circa secundum, quamuis ex dictis cōstet, Christum Dominum post resurrectionem simul eundem locum occupasse cum alijs corporibus: non tamen inde fit hæc esse proprietatem debitam ratione beatitudinis corporibus gloriosis. Quia dici potest, non conuenire hoc corpori Christi ratione beatitudinis sed ratione vniōis. Nam etiam ante resurrectionē

interdum hac proprietate sui corporis vsus est, ut cum è matris illo prodiit: & fortasse eadem virtute est vsus, quando inter Iudæos ipsum persequentes, & comprimentes sine villo impedimento, contactuue transibat. Ceterum dicendum est, hunc modum subtilitatis communicari ratione beatitudinis corpori glorioso. Propter hanc enim causam docent Theologi omnes, proprietatem hanc communem esse omnibus corporibus gloriosis. Quam etiam esse communem sententiam Patrum sectio. 1. ostendimus: vbi & ex Paulo illam deduximus, & varijs congruentijs ostendimus. Exemplum insuper de Christi corpore commune est cunctis Beatis. Omnes enim corpore, & animo ascensuri sunt super cœlos. Item post diem iudicii in cœlo ambulare poterunt, & ad inferiores cœlos si voluerint, vel ad elementa descendere: & tamen verisimile non est, diuisum semper iri cœlum, ut ipsi moueri queat. Est ergo hæc proprietas debita corpori glorioso, Patuit autem Christus in via mortali interdum ea vti, vel propter vniuersalem potentiam faciendi miracula: vel quia duplici titulo illi deberi potest, scilicet ratione vniōis, & ratione gloriæ: vel certe, quia in via mortali voluit quædam indicia, ac vestigia gloriæ suo corpori debita exhibere. Erideo (ut notauit Innocent. lib. 4. de myst. Missæ, c. 12. subtilitatem accepit,) cum nasceretur ex virgine: claritatem, cum transigaretur in monte: agilitatem, cum incederet super mare: impassibilitatem, cum manducaretur in cœna.

Circa tertium difficile explicatu est, quid sit hæc proprietas in corpore glorioso, & quomodo se penetraret cum alio corpore. Duo autem hic sunt inuestiganda. Primum est dispositio quasi passiva illius corporis, an scilicet sit affectus aliquo accidentis, seu qualitate, ratione cuius penetrare possit aliud corpus. Si enim non est ita dispositum, igitur non est magis subtile ipsum corpus beati, quam cœlum, terra aut quodlibet aliud corpus, cum quo penetratur: quia hæc penetratio mutua est ex parte vtriusque corporis, & non est in vno maior dispositio ad illam, vel minor repugnantia naturalis, quam in alio. Si autem dicatur, corpus gloriosum esse specialiter dispositum, ac subtile effectum per aliquam internam qualitatem: id non videtur posse intelligi: quia illa qualitas non priuat corpus sua quantitate, ut per se constat: neque etiam tollere potest extensionem eius in ordine ad locum. Nam hæc tam intrinsecè coniuncta est ex natura rei cum quantitate, ut nulla qualitate creata impediri queat. Tum quia effectus adeo supernaturalis non potest esse connaturalis alicui qualitati creatæ. Vix enim mente concipitur, ac soli Deo propter eius infinitam virtutem conceditur. Tum etiam quia vel illa qualitas est spiritalis, & sicut non poterit afficere corpus, ut illud subtilius reddat, ac modum existendi eius immutet. Vel est corporea, & sicut natura sua possit labit partium extensionem in ordine ad locum: quomodo ergo illam impediat in quantitate? Vnde confirmatur, nam si corpus Beati esset ita intrinsecè dispositum, non posset, conseruata illa dispositione, habere extensionem partium in ordine ad locum, neque vna excluderet aliam ab eodem loco. Sicut corpus Christi existens in sacramento, & retinens illam dispositionem, & modum existendi, non potest habere prædictam extensionem.

Secundo, inuestiganda est virtus actiua, qua corpus gloriosum possit ita moueri, ut penetraret alia corpora: quia non videtur posse esse virtus intrinseca, nec superaddita per aliquam qualitatem: quia effectus est omnino supernaturalis, & possibilis solum ex obedientia creaturæ ad creatorem: ergo non potest esse connaturalis alicui qualitati creatæ: ergo superuacanea esset qualitas superaddita, quandoquidem non potest addere virtutem agendi su-

perna-

Supernaturalem, obedientialis enim sufficienter est in ipsa anima, & in potentia eius. Confirmatur, quia nulla potest esse qualitas creata, quæ vim habeat coniungendi in eodem subiecto calorem & frigus in gradibus intensis, ergo idem est in presenti. Si autem hæc virtus non est intrinseca corpori glorioso, ergo à solo Deo movetur, cum transit per aliud corpus, ergo non est ipsum subtile: quia eadem actione, & efficientia potest Deus constituere in eodem loco corpora quantumvis densa, & crassa.

Hæ rationes apud me conuincunt, primo hæc subtilitatem non esse qualitatem veluti formaliter afficientem corpus, illudque reddentem aptum, ut penetrari possit cum alio corpore, seu formaliter tollentem repugnantiam naturalem, quæ est inter duas quantitates respectu eiusdem spatij. Et in hoc conveniunt fere omnes Doctores in 4. distinctione 44. Durandus questione quinta, Paludanus questione tertia, Capreolus questione 3. Supplement. questione 2. & in distinctione 49. Scotus questione 18. Richard. articulo quarto, questione quinta, Maior, questione 20. & Scotus questione 4. articulo 6. Et est sententia D. Thom. ut statim videbimus. Solus Bonaventura articulo penultimo, quest. 1. videtur contrarium sentire, quamvis subobscurè, & Petrus de Tharantasia, quest. 3. problematice idem defendit. Sed non video fundamentum, neque quomodo satis intelligi possit.

Secundo censeo, satis etiam probari prædictis rationibus, ad hunc subtilitatis effectum non dari corporibus beatis qualitatem aliquam actiuam. Quæ est etiam sententia communis D. Thomæ, distinct. 44. quest. 2. articulo 2. questione 2. & idem sequuntur Scot. Capr. Paludan. Sotus, & alij. Et quamvis interdum Paludan. & Richard. videantur ponere subtilitatem in qualitate actiuam: tamen loquuntur de subtilitate non in eo sensu, in quo nunc loquimur, sed ut pertinet ad subtilius, vel efficacius perficiendas operationes sensum, de quo iam supra dictum est.

Tertio verò addo, hanc virtutem penetrandi alia corpora non esse omnino extrinsecam, ita ut solum consistat in quodam pacto, quo Deus statuit mouere corpus Beati, quandoque ipse voluerit, (ut Scotus, & fere alij interpretantur) sed in virtute intrinseca, & instrumentali animæ, vel corporis beati, cui ratione beauritudinis datū est, ut possit se hoc modo mouere tanquam instrumentum Dei. Sicut in priori tomo diximus. Christi humanitati datam esse virtutem miraculorum quasi permanentem per modum potentie, non quia illi sit data aliqua qualitas, neque solum, quia Deus ad præsentiam ipsius operatur: sed quia Deus statuit pro illius voluntate dare ei accommodatum concursum ad operanda miracula, ut instrumento diuinitatis. Sic igitur in præsentia Deus statuit, ratione beauritudinis vti voluntate, seu facultate motiua corporis beati ad hunc effectum pro eius arbitrio, & voluntate. Et hoc modo recte intelligitur, quomodo subtilitas sit dos Beati per modum virtutis actiue.

Atque ita facile soluuntur rationes dubitandi in principio posite. Ad summum enim probant, hanc subtilitatem esse aliquam vim internam ipsius corporis, siue illa sit principalis, siue instrumentalis: & ita est intelligendus Gregorius dicta homilia cum dixit, corpus beatum esse subtile per effectum spiritualis potentie: & Ambrosius Luc. 24. dicens. Per resurgens corporis qualitatem, Christum ianuam penetrasse: & Laurentius Iustinianus dicto capite vigesimo tertio, de perfectione monasticæ conuersationis, cum dicit, Caro spiritualis effecta, liberam ingrediendi quocumque recipit facultatem. Ad hæc enim omnia satis est, dicta instrumentalis virtus actiua, quam ponit etiam Richardus supra, & indicauit Bonaventura. Diuus Thomas, autem, qui soli diuinæ virtuti dicit tribuendum

hunc effectum, exponi potest de principali virtute. Non enim, credo, negaret instrumentalem actionem creaturæ, quam in alijs supernaturalibus operibus facile concedit. Sotus vero supra in anem fictionem appellat hanc virtutem actiuam, quæcumque illa sit: quia se penetrare (inquit) non est agere, & quia quantitas natura sua resistit non tanquam virtus actiua, sed quia locum replet. Tamen cum negari non possit, hunc effectum esse supernaturalem non video, quomodo fieri possit sine supernaturali efficientia. Deus enim hoc potest ratione suæ omnipotentie, ergo quando ita operatur, aliquid efficit proprium omni potentie suæ: ergo potest uti creatura ut instrumento ad hunc effectum, ergo verisimilius est, ita fieri in corporibus beatis, quia hic est altior, & perfectior modus operandi.

Dices, Ergo Christus in vita mortali habuit hanc dorem, quia habuit prædictam virtutem actiuam respectu sui corporis. Respondetur simpliciter negando consequentiam, quia dos subtilitatis non significat utrumque illam virtutem actiuam: sed connotat etiam talis corporis statum, in quo ei debeatur usus huius virtutis: corpori autem Christi in statu passibili hoc non debebatur, etiam si interdum ex speciali causa, & miraculo illa usus fuerit. Et hinc etiam intelligi potest, (quod Diuus Thomas, & fere omnes citati Theologi dicunt) corpus gloriosum posse penetrari cum corpore non glorioso, non verò cum glorioso. Id enim non est propter maiorem repugnantiam, quia reuera nulla est: sed propter decentiam, & debitum ordinem, ratione cuius non est debitum Beato concursus ad huiusmodi penetrationem cum alio corpore beato. Neque illa erit vniquam necessaria, quia vnus beatus non sese opponet alteri, neque alter tentabit incedere per locum, quem alius occupat. Et eadem ratione probabile est, non posse beatum quasdam partes sui corporis cum alijs penetrare, non solum mutando figuram, aut densitatem (ut quidam finxerunt: hæc enim aliena sunt à veritate, & impassibilitate corporis gloriosi) sed etiam absque hac mutatione, ut fieri posset inter manus, brachia, aut pedes: quia etiam hæc penetratio non est necessaria Beato, neque ad modum decens, neque conueniens optimæ dispositioni corporis humani, quæ requirit determinatum situm, ac distantiam partium, ut notauit etiam D. Thom. supra q. 4.

Obiectio.

Corpus gloriosum penetrari non potest cum corpore glorioso.

QVÆSTIO LV.

De manifestatione resurrectionis, in sex articulos diuisa.

Deinde considerandum est de manifestatione resurrectionis Christi. Et circa hoc queruntur sex.

Primo, utrum Christi resurrectio omnibus manifestari debuerit: an solum quibusdam specialiter personis.

Secundo, utrum fuisse conueniens, quod eis videntibus resurgeret.

Tertio, utrum post resurrectionem debuerit cum suis discipulis conuersari.

Quarto, utrum fuerit conueniens, quod suis discipulis in aliena essetie appareret.

Quinto, utrum resurrectionem suam argumentis manifestari debuerit.

Sexto, de sufficientia illorum argumentorum.

ARTI

Durand.
Palud.
Capreol.
Supp. G.
Sotus.
Richard.
Maior.
Sotus.
D. Thom.
Bonauent.
Pet. de Tharant.

Vir. tu adpe
neiraduma
liud corpus
in beato vn
de oritur.

Dos subtili
tatis in cor
pore glorioso
quid sit.

Gregor.

Ambros.
Lau. iust.

Richard.
Bonauent.
D. Thom.